

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 144g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 56 alin. (14)
și 59 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

(termenul de contestare a hotărârilor adunării creditorilor)

CHIȘINĂU

10 august 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 25 mai 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 10 august 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „procesul-verbal se depune la dosarul cauzei în termen de 7 zile lucrătoare de la data adunării creditorilor” din articolul 56 alin. (14) și „cererea prevăzută la alin. (1) se depune la dosarul cauzei în termen de 5 zile de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor” din articolul 59 alin. (2) din Legea insolvenței, cu referire la omisiunea de a reglementa momentul în care începe să curgă termenul de atac al hotărârii adunării creditorilor și circumstanțele în care creditorul este decăzut din dreptul de a contesta procesul-verbal al adunării creditorilor, ridicată de dl avocat Dumitru Stratan în interesele dlui Veaceslav Timotin, administrator de insolvență al ÎS „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare”, în dosarul nr. 2i-254/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecătorească Natalia Iordachi de la Judecătoria Chișinău, sediul central, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin Hotărârea Judecătorei Chișinău din 25 februarie 2021, a fost intentat procesul de insolvență a ÎS „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare”.

4. Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2021, s-a casat integral Hotărârea Judecătorei Chișinău din 25 februarie 2021, cu restituirea cazului altui complet de judecată.

5. Astfel, prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul central, din 23 iunie 2022 s-a intentat procesul de insolvență a ÎS „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare”.

6. La 17 februarie 2023 a avut loc adunarea creditorilor.

7. La 24 februarie 2023, administratorul insolvenței i-a trimis instanței de judecată procesul-verbal al adunării creditorilor ÎS „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare”.

8. Ulterior, la 6 martie, la 7 martie și la 30 martie 2023, mai mulți creditori au formulat contestații împotriva hotărârii adunării creditorilor.

9. În cadrul ședinței de judecată, dl avocat Dumitru Stratan a ridicat, în interesele dlui Veaceslav Timotin, administrator al insolvenței, excepția de neconstituționalitate a textelor „procesul-verbal se depune la dosarul cauzei în termen de 7 zile lucrătoare de la data adunării creditorilor” din articolul 56 alin. (14) și „cererea prevăzută la alin. (1) se depune la dosarul cauzei în termen de 5 zile de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor” din articolul 59 alin. (2) din Legea insolvenței, cu referire la omisiunea de a reglementa momentul în care începe să curgă termenul de atac al hotărârii adunării creditorilor și circumstanțele în care creditorul este decăzut din dreptul de a contesta procesul-verbal adunării creditorilor.

10. Prin Încheierea din 17 mai 2023, Judecătoria Chișinău, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

11. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

12. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 56

Desfășurarea adunării creditorilor

„[...]”

(14) Prin grija administratorului insolvenței/lichidatorului sau a unei alte persoane care a convocat adunarea, **procesul-verbal se depune la dosarul cauzei în termen de 7 zile lucrătoare de la data adunării creditorilor.**”

Articolul 59

Anularea hotărârii adunării creditorilor

„(1) Hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvență pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor care:

- a) au votat împotriva hotărârii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării;
- b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați în modul stabilit de prezenta lege despre data, ora și locul adunării;
- c) sunt lezați în drepturi printr-o hotărâre asupra unei chestiuni care nu figura pe ordinea de zi a adunării creditorilor sau prin faptul că adunarea a avut loc fără cvorumul stabilit de lege, cu încălcarea cotelor de voturi.

(2) Cererea prevăzută la alin. (1) se depune la dosarul cauzei în termen de 5 zile de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor și se soluționează în ședință publică în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citarea celui care a introdus cererea, a administratorului insolabilității/lichidatorului și a președintelui adunării creditorilor.

(3) Anularea hotărârii adunării creditorilor trebuie adusă la cunoștință tuturor creditorilor. Încheierea de anulare poate fi atacată cu recurs de orice creditor chirografar sau creditor garantat. Încheierea de respingere a cererii de anulare poate fi atacată cu recurs de către solicitant.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

13. Autorul excepției menționează că unii creditorii au contestat hotărârea creditorilor peste termenul legal de 5 zile. Astfel, prevederile contestate nu reglementează expres momentul în care creditorul este obligat să ia cunoștință de procesul-verbal al adunării creditorilor. Prin urmare, un creditor de rea-credință nu este limitat în timp și poate lua cunoștință oricând de procesul-verbal al adunării creditorilor, fapt ce-i acordă dreptul de a formula contestații. Normele contestate admit acțiuni arbitrare atât din partea instanței, cât și din partea creditorilor care contestă tardiv procesul-verbal al adunării creditorilor.

14. Autorul excepției susține că normele contestate reprezintă o ingerință în dreptul de acces liber la justiție al creditorilor de bună-credință care și-au exercitat în termen drepturile, deoarece o eventuală contestație conduce la situația în care creditorilor le va fi impusă adoptarea repetată a hotărârilor adunării creditorilor, fapt care lezează drepturile unor creditori. Astfel, admiterea unei contestații cu privire la nulitatea hotărârii adunării creditorilor, la cererea unui creditor de rea-credință, va tergiversa procesul de insolabilitate.

15. Autorul sesizării pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 7, 20, 23, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolabilității, ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

19. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textele „procesul-verbal se depune la dosarul cauzei în termen de 7 zile lucrătoare de la data adunării creditorilor” din articolul 56 alin. (14) și „cererea prevăzută la alin. (1) se depune la

dosarul cauzei în termen de 5 zile de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor” din articolul 59 alin. (2) din Legea insolvenței, cu referire la omisiunea de a reglementa momentul în care începe să curgă termenul de atac al hotărârii adunării creditorilor și circumstanțele în care creditorul este decăzut din dreptul de a contesta procesul-verbal al adunării creditorilor. După cum rezultă din sesizare, mai mulți creditori au formulat contestații împotriva hotărârii adunării creditorilor. Prin urmare, Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Curtea constată că textele contestate nu au făcut anterior obiect al controlului constituționalității.

20. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă această omisiune afectează un drept fundamental (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 35). Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 29; HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 31).

21. Curtea reține că autorul sesizării a menționat incidența articolelor 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 20 (*accesul la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

22. Curtea a notat în jurisprudența sa că articolul 7 din Constituție comportă un caracter general și reprezintă un imperativ care stă la baza oricăror reglementări. Această normă nu poate fi invocată de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (DCC nr. 56 din 19 aprilie 2022, § 25). De asemenea, cu referire la pretinsa încălcare a articolelor 23 și 54 din Constituție, Curtea reiterează că acestea nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale (a se vedea DCC nr. 90 din 15 iunie 2021, § 23).

23. Cu privire la incidența articolelor 20 și 26 din Constituție, Curtea menționează că aceste articole devin incidente atunci când unei persoane îi este restricționat dreptul de a contesta un act care îi afectează drepturile și libertățile fundamentale.

24. Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul administratorului insolvenței într-o cauză în care mai mulți creditori au formulat contestații împotriva hotărârii adunării creditorilor.

25. Curtea reține că în pofida faptului că acțiunile administratorului sunt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cât mai eficientă a masei de active prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea cât mai bună a creanțelor creditorilor (articolul 68 alin. (2) din Legea insolvenței), creditorii în interesul cărora a fost ridicată excepția participă ei înșiși la procesul de insolvență și ar putea acționa în mod independent pentru a-și proteja propriul interes. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că poate verifica constituționalitatea prevederilor contestate dacă de eventuala soluție ar profita autorul excepției. În această cauză, eventuala neconstituționalitate a prevederilor contestate nu ar servi autorului excepției, ci creditorilor care au participat la adunarea creditorilor și au cunoscut conținutul procesului-verbal al adunării creditorilor (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 126 din 13 septembrie 2022, §§ 19-20).

26. Curtea subliniază că poate verifica constituționalitatea prevederilor contestate dacă soluția sa îi poate fi favorabilă situației autorului excepției. În caz contrar, acest instrument devine o *actio popularis*, pierzându-se, în aceste condiții, caracterul concret și efectiv al excepției.

27. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „procesul-verbal se depune la dosarul cauzei în termen de 7 zile lucrătoare de la data adunării creditorilor” din articolul 56 alin. (14) și „cererea prevăzută la alin. (1) se depune la dosarul cauzei în termen de 5 zile de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor” din articolul 59 alin. (2) din Legea insolvenței, cu referire la omisiunea de a reglementa momentul în care începe să curgă termenul de atac al hotărârii adunării creditorilor și circumstanțele în care creditorul este decăzut din dreptul de a contesta procesul-verbal al adunării creditorilor, ridicată de dl avocat Dumitru Stratan în interesele dlui Veaceslav Timotin, administrator de insolvență al ÎS „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare”, în dosarul nr. 2i-254/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău, 10 august 2023

DCC nr. 97

Dosarul nr. 144g/2023